

In het licht van een toekomstige herwaarderingsoefening is META vzw op zoek naar een student(e) uit de richting kunstgeschiedenis of een aanverwant vakgebied om een kunsthistorische analyse te maken van haar rijdend erfgoedcollectie. De analyse kan deel uitmaken van een onderzoeksproject of een eindwerk.

Organisatie

META vzw is een erfgoedorganisatie die in 2008 binnen de schoot van De Lijn werd opgericht om het erfgoedbeleid voor de Vlaamse Vervoermaatschappij te verzorgen. Ze fungeert tevens als koepel van Vlaamse verenigingen die actief zijn in de erfgoedzorg rond oude trams en bussen. De missie van META vzw is het verwerven, in stand houden, beheren en ontsluiten van het erfgoed van het openbaar stads- en streekvervoer in, van en naar Vlaanderen, en alle kennis daarrond. Namens De Lijn beheert META een collectie van circa 200 historische voertuigen en 1000 museale objecten.

Onderzoeksvraag

Kunsthistorische analyse van de voertuigen van het openbaar stads-en streekvervoer in Vlaanderen (ca. 1873 - heden)

Context

In de 19^e eeuw, onder invloed van de toenemende industrialisatie, werd ook in België het gemechaniseerde openbaar vervoer geïntroduceerd onder de vorm van treinverkeer tussen de grote steden. Dit grote spoor bereikte echter onvoldoende het hinterland en zodoende werd gaandeweg een netwerk van kleinere sporen (tram en later bus) in het leven geroepen. Her en der ontstonden lokale maatschappijen die later werden opgeslokt in grotere gehelen en die het land voorzagen van spoorinfrastructuur, voertuigen en gebouwen. Hoewel aanvankelijk voornamelijk bedoeld als goederenvervoer, werd ook al snel ingezet op reizigersvervoer. Het primaire doel van dit alles had een zeer praktische insteek en het rijdende erfgoed dat ons heden ten dage rest, heeft een duidelijk industrieel karakter.

Problematiek

Door zijn industriële karakter wordt bij het behoud en de restauratie van het rijdende erfgoed doorgaans sterk de nadruk gelegd op technisch-materiële aspecten. Niettemin zijn er duidelijke esthetische elementen te onderscheiden die in het waarderings- en restauratiebeleid eveneens hun plaats moeten krijgen. Wegens gebrek aan kennis krijgt de kunsthistorische component nu te weinig aandacht. Op dit moment ontbeert META vzw **een kader om de kunsthistorische waarde van de verschillende historische voertuigen in haar collectie te bepalen.**

Enkele vragen die een kunsthistorische analyse kan helpen beantwoorden:

- Hoe sluiten kleurenschema's (kleurkeuzes), materiaalgebruik, stilistische details, ... aan bij socio-culturele en maatschappelijke evoluties en bij algemenere kunststromingen?
- Waarom werd überhaupt de moeite genomen om dit soort voertuigen te verfraaien (gezien het doel en de sociale klasse waarvoor zij bedoeld waren)?
- Hoe en in welke mate beïnvloedden de verschillende openbare vervoersmaatschappijen elkaar in hun esthetische ontwerpkeuzes?

Ondersteuning vanuit META vzw

- Permanente opvolging door onze projectmedewerkers.
- Toegang tot onze historische collectie en archieven.
- Achtergrondinformatie over ontstaan, evolutie en technische aspecten van het tram- en buswezen in Vlaanderen, en bij uitbreiding België. Zowel via publicaties als via kennis die voorhanden is binnen en buiten onze vereniging(en).
- Een uitgebreid netwerk van experts en vrijwilligers op wie een beroep kan worden gedaan.
- Vergoeding voor plaatsbezoeken en onkosten verbonden aan het onderzoeksproject.

Contact

Veerle De Crom, projectmedewerker META vzw. Veerle.DeCrom.ext@delijn.be

Laatste revisie document

21/10/2021